

Route door het centrale Middellandse Zeegebied: Commissie stelt actieplan voor om Italië te steunen, druk te verlichten en solidariteit te vergroten

Straatsburg, 4 juli 2017

De Commissie heeft een reeks onmiddellijke maatregelen voorgesteld om samen met de EU-lidstaten, EU-agentschappen en Italië de steeds prangender situatie op de route door het centrale Middellandse Zeegebied aan te pakken.

De voorbije twee jaar is heel wat werk geleverd om levens op zee te redden en het stijgende aantal aankomsten via de route door het centrale Middellandse Zeegebied te beheersen. Maar de situatie wordt steeds ernstiger en alle betrokkenen moeten hun inspanningen opvoeren om de beloften van de EU-leiders na te komen. De voorgestelde maatregelen moeten de basis vormen voor besprekingen op de informele bijeenkomst van de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken, die donderdag in Tallinn wordt gehouden.

Jean-Claude **Juncker**, voorzitter van de Europese Commissie: *"De trieste toestand in het Middellandse Zeegebied is niet nieuw en ook niet van voorbijgaande aard. De afgelopen twee en een half jaar hebben we enorme vooruitgang geboekt naar een echt Europees migratiebeleid, maar de situatie is zo dringend dat wij onze collectieve inspanningen moeten verdubbelen en Italië niet aan zijn lot mogen overlaten. We moeten solidair zijn met degenen die vluchten voor oorlog en vervolging en met de lidstaten die de grootste druk ondervinden. Tegelijk moeten we Libië steunen door op te treden tegen smokkelaars en de grenscontroles te verscherpen, zodat minder mensen de gevaarlijke oversteek naar Europa wagen."*

Steun voor Italië en beperking van de vluchtelingenstroom

De Europese Commissie stelt een reeks onmiddellijke maatregelen voor om het collectieve optreden van de Europese Unie op de route door het centrale Middellandse Zeegebied te versnellen.

De Commissie zal:

- de slagkracht van de **Libische autoriteiten** verder vergroten door een project van 46 miljoen euro dat samen met Italië is ontwikkeld;
- de oprichting van een volledig operationeel coördinatiecentrum voor redding op zee in Libië ondersteunen;
- **de financiering** voor migratiebeheer in Italië onmiddellijk met 35 miljoen euro verhogen;
- verzekeren dat de capaciteit van **EU-agentschappen volledig wordt benut**: het Europees Ondersteuningsbureau voor asielzaken (EASO) is klaar om het aantal mobiele teams te verhogen dat de verwerking van aanvragen ondersteunt; het Europees Grens- en kustwachtagentschap moet dringend de Italiaanse voorstellen voor de gezamenlijke operatie Triton beoordelen; en de snel inzetbare pool van 500 terugkeerdeskundigen van het Europees Grens- en kustwachtagentschap kan op verzoek van Italië meteen worden ingezet;
- vanaf vandaag een **nieuwe toezegging tot hervestiging** vanuit Libië, Egypte, Niger, Ethiopië en Sudan opstarten en financieren, samen met de UNHCR;
- samen met Libië de **controles aan de zuidgrens** verscherpen, in samenwerking met de landen van de Sahel G5 en de lidstaten en met financiële steun van de EU;
- meer inspanningen leveren om met de steun van de lidstaten **overnameovereenkomsten** of gelijkwaardige informele overeenkomsten te sluiten met landen van herkomst en doorreis;
- binnen het partnerschapskader samenwerken met **Niger en Mali** om migratiestromen naar Libië voorkomen;
- blijven samenwerken met de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) om de **gefaciliteerde vrijwillige terugkeer vanuit Libië en Niger** naar de landen van herkomst te versnellen, onder meer door extra financiering;
- samen met de lidstaten de volledige uitvoering van het **partnerschapskader** verzekeren, ook

buiten de vijf oorspronkelijke prioritaire landen en door middel van zowel stimulerende als ontradende maatregelen;

- als vervolg op de 200 miljoen euro die in 2017 is uitgetrokken voor het Noord-Afrikaanse luik van het **trustfonds EU-Afrika, in 2018 en daarna een gelijkwaardige financiering verzekeren** uit de EU-begroting en door de lidstaten (zie [tabel](#)).

De lidstaten moeten:

- overeenkomstig hun verbintenissen uit november 2015 veel meer bijdragen tot het **trustfonds EU-Afrika**, als aanvulling op de 2,6 miljard euro uit de beperkte begroting van de EU (zie [tabel](#));
- de **herplaatsing** vanuit Italië bespoedigen door sneller te reageren op Italiaanse verzoeken en door meer en regelmatigere toezeggingen te doen;
- samen met de Commissie en de Europese Dienst voor extern optreden **Tunesië, Egypte en Algerije** aanmoedigen om toe te treden tot het Seahorse-netwerk Middellandse Zee, en Tunesië, Libië en Egypte aansporen om hun opsporings- en reddingsgebied vast te leggen en een formeel coördinatiecentrum voor redding op zee op te richten;
- samen met het Europees Parlement de besprekingen versnellen over de **hervorming van het Dublinsysteem** voor de toewijzing van asielverzoeken in de EU, zodat deze problemen in de toekomst binnen een stabiel kader kunnen worden aangepakt;
- hun capaciteit bij die van het Europees Grens- en kustwachtagentschap voegen om de **terugkeer van irreguliere migranten vanuit Italië te ondersteunen**.

Italië moet:

- in overleg met de Commissie en op basis van gesprekken met ngo's een **gedragscode opstellen voor ngo's** die in het Middellandse Zeegebied opsporings- en reddingsacties uitvoeren;
- zijn eigen verbintenissen inzake **herplaatsing** nakomen door: dringend alle Eritreeërs in Italië te registreren; de herplaatsingsprocedure te centraliseren en standaardiseren, de herplaatsing van niet-begeleide minderjarigen mogelijk te maken; en meer flexibiliteit aan de dag te leggen bij veiligheidscontroles die bilateraal zijn overeengekomen met andere lidstaten;
- **snel de wet-Minniti toepassen**, onder meer door: bijkomende hotspotcapaciteit te creëren; dringend de opvangcapaciteit te verhogen en de detentiecapaciteit aanzienlijk te verhogen tot minstens 3 000 plaatsen; de maximale detentieduur te verlengen overeenkomstig de EU-wetgeving; en het onderzoek van asielaanvragen in het beroepsstadium aanzienlijk te versnellen;
- **meer mensen terugsturen** door: versnelde terugkeerprocedures toe te passen; meer gebruik te maken van snelle procedures en niet-ontvankelijkheidsgronden; een nationale lijst van veilige landen van oorsprong op te stellen; terugkeerbesluiten uit te vaardigen naast en samen met asielbeslissingen; het gebruik van verblijfsbeperkingen te overwegen; en asielzoekers geen reisdocumenten te verstrekken.

Zie het [volledige actieplan](#) van de Commissie.

Volgende stappen

De Commissie werkt nauw samen met het Estse voorzitterschap van de Raad en deze voorstellen moeten de basis vormen voor de besprekingen over onmiddellijke steun aan Italië, die donderdag plaatsvinden tijdens de informele bijeenkomst van de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken in Tallinn.

Achtergrond

De Europese Unie en haar lidstaten hebben geleidelijk een [krachtiger en flexibeler beleidsrespons](#) ontwikkeld om levens te redden en de migrantenstromen in het centrale Middellandse Zeegebied beter te beheersen.

Maar het verlies van mensenlevens en de aanhoudende migratiestromen van in hoofdzaak economische migranten op de route door het centrale Middellandse Zeegebied is een structureel probleem en blijft uiterst dringend en zorgwekkend.

Op de Europese Raad van 22 en 23 juni hebben de leiders [zich ertoe verbonden](#) daadkrachtig op te treden "*door de coördinatie en de uitvoering van alle elementen van de verklaring van Malta, het partnerschapskader en het gezamenlijke actieplan van Valletta te verbeteren, en daarvoor voldoende financiële middelen uit te trekken.*"

De Commissie heeft daaraan gevolg gegeven door specifieke maatregelen vast te stellen die elke betrokken partij kan en moet nemen om die verbintenissen na te komen.

Italië heeft al belangrijke stappen gezet om de samenwerking met Libië op het vlak van migratiebeheer

te ondersteunen en de uitvoering van het Europees migratiebeleid in Italië verder te verbeteren. Het doel van de onlangs vastgestelde *wet-Minniti* is het Italiaans asiel- en terugkeersysteem veel doeltreffender te maken, door enerzijds snel te beslissen wie bescherming nodig heeft en anderzijds maatregelen te nemen die de snelle terugkeer van economische migranten bevorderen.

Meer informatie

[Actieplan van de Commissie](#)

[Informatieblad: route door het centrale Middellandse Zeegebied: actieplan van de Commissie voor steun aan Italië en indamming van migratiestromen](#)

[Informatieblad: bijdragen van de EU en de lidstaten aan het trustfonds EU-Afrika](#)

[Mededeling van januari 2017: migratie langs de centrale Middellandse Zeeroute: migrantenstromen beheersen en levens redden](#)

BIJLAGE: ACTIEPLAN VAN DE EUROPESE COMMISSIE INZAKE MAATREGELEN OM ITALIË TE ONDERSTEUNEN, OM DE DRUK OP DE ROUTE DOOR HET CENTRALE MIDDELLANDSE ZEEGEBIED TE VERMINDEREN EN OM DE SOLIDARITEIT TE VERGROTEN

Het verlies aan mensenlevens en de aanhoudende migratiestromen van voornamelijk economische migranten op de centrale Middellandse Zeeroute is een uiterst urgent en zorgwekkend structureel probleem, niet alleen voor Europa, maar ook voor het Afrikaanse continent. Op 30 juni heeft de Italiaanse minister van Binnenlandse Zaken, Marco Minniti, een brief gericht tot de voorzitter van de Raad van Ministers, de Estse minister van Binnenlandse Zaken, Andres Anvelt, en de commissaris voor Binnenlandse Zaken en Migratie, Dimitris Avramopoulos, waarin hij erop wijst dat de situatie in Italië onhoudbaar dreigt te worden. Het probleem van de migratie in het centrale Middellandse Zeegebied staat op de agenda van de informele bijeenkomst van de ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken van 6 en 7 juli. De Commissie levert met dit stuk haar bijdrage tot de besprekingen op die bijeenkomst, zonder uit te sluiten dat verdere maatregelen worden genomen in het licht van het resultaat van die besprekingen en van de ontwikkelingen ter plaatse.

I. Maatregelen om de migratiedruk op de route door het centrale Middellandse Zeegebied te verminderen en de solidariteit te vergroten

• Betere coördinatie van opsporings- en reddingsoperaties (search and rescue of "SAR") in het centrale Middellandse Zeegebied:

- o Italië zou, in overleg met de Commissie en op basis van een dialoog met de ngo's, een gedragscode moeten opstellen voor ngo's die betrokken zijn bij SAR-operaties. De Raad zou een dergelijke gedragscode eventueel kunnen bekrachtigen.
- o Er moet beter worden samengewerkt tussen het Italiaanse Maritieme Reddings- en Coördinatiecentrum (MRCC) en soortgelijke centra in buurlanden, of op andere manieren operationeel worden samengewerkt om een tijdige en doeltreffende interventie te waarborgen.
- o Het Europees Grens- en kustwachtagentschap moet de door Italië ingediende voorstellen betreffende de gezamenlijke operatie Triton dringend onderzoeken.
- o Noord-Afrikaanse partners, met name Tunesië, Egypte en Libië, zouden moeten worden aangemoedigd om hun SAR-gebieden formeel mee te delen en MRCC's op te richten. Hiertoe zou Italië snel uitvoering moeten geven aan de lopende haalbaarheidsstudie van de Italiaanse kustwacht over de Libische SAR-capaciteit met als doel de oprichting van een volledig operationeel MRCC in Libië te versnellen. Dit zou Libië in staat stellen de verantwoordelijkheid over te nemen voor de organisatie/coördinatie van aanzienlijk meer SAR-operaties dan nu het geval is.
- o Tunesië, Egypte en Algerije zouden moeten worden aangemoedigd om deel te nemen aan het Seahorse-netwerk voor de Middellandse Zee.

• Versnelde toepassing van maatregelen om de grensbewakingscapaciteit van Libië te versterken:

- o Het tempo van de lopende activiteiten op het gebied van opleiding van de Libische kustwacht moet

verder worden opgevoerd en er moeten samen met de Libische autoriteiten prioriteiten worden gesteld inzake materieel en onderhoud.

o Het bestuur van het EU-trustfonds zou het project voor het zee- en landgrensbeheer in Libië, dat Italië samen met de Commissie heeft voorbereid, uiterlijk eind juli moeten aannemen. Hiermee is een bedrag van 46 miljoen EUR gemoeid.

· Versterking van maatregelen om de migratiedruk op Libië te verminderen en mensensmokkel en mensenhandel tegen te gaan:

o De uitwisseling van informatie tussen personen die betrokken zijn bij in het kader van het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid uitgevoerde missies en de Europese grens- en kustwacht en Europol zou moeten worden versterkt en dit moet uitdrukkelijk in het herziene mandaat worden opgenomen.

o De begeleide vrijwillige terugkeer vanuit Libië en Niger naar landen van oorsprong in het kader van een gezamenlijk initiatief met de IOM zou moeten worden versneld met aanvullende beschikbare financiële middelen, indien nodig.

o De Commissie zal in samenwerking met het UNHCR de lidstaten weer om toezeggingen op het gebied van hervestiging vragen, om te beginnen voor personen uit Libië, Egypte, Niger, Ethiopië en Soedan die internationale bescherming nodig hebben.

o De EU en de lidstaten zullen sterker inzetten op hun ten aanzien van Niger en Mali aangegane verbintenis om bewegingen naar Libië te voorkomen.

o De EU en de lidstaten zouden met Libië moeten samenwerken om de grenscontroles aan de buitengrenzen van Libië (met name de zuidelijke) fors en snel te versterken om verdere migratiestromen naar Libië tegen te houden. Dit behelst onder meer versterkte samenwerking met de G5-Sahel-landen en de oprichting van een "gemeenschappelijke troepenmacht" van deze vijf landen met financiële EU-steun ten belope van 50 miljoen EUR. De beslissing tot oprichting van deze troepenmacht is genomen tijdens de laatste G5-top en heeft tot doel de grenscontroles in de transitgebieden van Mali, Burkina Faso en Niger weer in te voeren.

o De EU en de lidstaten zouden het tempo van de uitvoering van de partnerschapskaders, ook met andere dan de huidige vijf partnerschapslanden, moeten opvoeren door met name voor de belangrijkste landen van herkomst zowel stimulerende als ontradende maatregelen te nemen en in dat verband eventueel het visumbeleid als hefboom te gebruiken.

· Reële vooruitgang bij de terugkeer van irreguliere migranten

o *Wat de EU betreft:*

§ De EU zou met de volledige steun van de lidstaten onverwijld goed functionerende overnameovereenkomsten en praktische regelingen met derde landen moeten invoeren, met inzet van alle mogelijke hefboomen en prikkels.

§ De EU zou de capaciteit van de lidstaten en van de Europese grens- en kustwacht op verzoek van Italië volledig moeten inzetten om de terugkeer van irreguliere migranten te ondersteunen, met name door uit de beschikbare pools Europese terugkeerinterventieteams samen te stellen en de terugkeeroperaties, met zowel chartervluchten als commerciële vluchten, te organiseren.

o *Wat Italië betreft:*

§ Italië zou versnelde terugkeerprocedures moeten toepassen.

§ Italië zou op hetzelfde moment als asielbeslissingen terugkeerbesluiten moeten uitvoeren voor bepaalde categorieën van afgewezen asielzoekers.

§ Italië zou meer gebruik moeten maken van de procedures voor begeleide vrijwillige terugkeer en reïntegratie, samen met de IOM.

· Volledig nakomen van de aangegane herplaatsingsverbintenissen

o De lidstaten moeten meer mensen herplaatsen vanuit Italië. Daarbij moeten zij zich flexibeler opstellen bij het aanvaarden van de aanvragers die Italië voor herplaatsing voorstelt, sneller reageren op Italiaanse verzoeken, toezeggen meer mensen te herplaatsen en vaker dergelijke toezeggingen aangaan.

o Italië zou met spoed alle in Italië aanwezige Eritreeërs moeten registreren, de

herplaatsingsprocedure centraliseren in speciale herplaatsingshubs en de procedure voor de herplaatsing van niet-begeleide minderjarigen standaardiseren. Voorts zou Italië zich flexibel moeten blijven opstellen en met bepaalde lidstaten bilaterale regelingen voor aanvullende veiligheidscontroles moeten vaststellen. Italië zou het EASO moeten ondersteunen bij zijn hulpcampagne om alle potentiële aanvragers die in 2016 en 2017 zijn aangekomen en zich nog steeds in Italië bevinden, te identificeren en te registreren met het oog op herplaatsing.

· De lidstaten zouden dringend extra financiële middelen ter beschikking moeten stellen voor het EU-trustfonds en met name het onderdeel Noord-Afrika daarvan, om de duurzaamheid van het fonds voor 2018 en later te waarborgen, in overeenstemming met hun aangegeven verplichtingen. Van haar kant heeft de EU een extra bedrag van 200 miljoen EUR voor 2017 uitgetrokken, dat binnenkort zal worden toegewezen en vastgelegd. De EU is nu voor 2018 actief op zoek naar extra financiering uit de EU-begroting.

II. Intensivering van de uitvoering van het EU-migratiebeleid in Italië

Naast maatregelen om de migratiestromen langs de centrale Middellandse Zeeroute beter te beheren, zijn er nog andere acties die kunnen worden ondernomen om de uitvoering van het EU-migratiebeleid in Italië te verbeteren. Het doel van de onlangs vastgestelde *wet-Minniti's* het Italiaans asiel- en terugkeersysteem veel doeltreffender te maken, door enerzijds snel te beslissen wie bescherming nodig heeft en anderzijds maatregelen te nemen die economische migranten (veruit de grootste groep migranten die in Italië aankomen) kunnen stimuleren snel terug te keren.

· Italië zou sneller werk moeten maken van de volledige toepassing van de *wet-Minniti*, onder meer aan de hand van de volgende maatregelen:

o De bestaande capaciteit van stationaire hotspots moet aanzienlijk worden uitgebreid (de huidige 1600 plaatsen moeten op zijn minst worden verdubbeld). Met extra hotspot-capaciteit zou het bovendien gemakkelijker moeten worden alle migranten voor 100 % te identificeren en te registreren en hun vingerafdrukken te nemen. Hierdoor zouden de ontschepping, de eerste screening en de verwijzing naar de asiel- of de terugkeerprocedure voor het grootste deel in de hotspots plaatsvinden (screening en verwijzing van de aanvragers). Elke hotspot moet beschikken over voldoende terminals voor Eurodac, het visuminformatiesysteem en het geautomatiseerd systeem voor de identificatie van vingerafdrukken.

o De structurele opvangcapaciteit moet in haar geheel aanzienlijk worden uitgebreid.

o De detentiecapaciteit moet dringend fors worden verhoogd tot ten minste 3000. In overeenstemming met de aanbeveling van de Commissie over de uitvoering van de terugkeerrichtlijn moet de huidige maximale bewaringstermijn worden verlengd door ten volle gebruik te maken van de krachtens de EU-wetgeving toegestane periode.

o De rechterlijke instanties moeten over voldoende capaciteit beschikken en het onderzoek van de aanvragen moet aanzienlijk worden versneld, zowel in eerste aanleg als in hogere voorziening.

· Meer EU-financiering voor migratiebeheer in Italië

o Op korte termijn zou in een eerste fase onmiddellijk een extra bedrag van 35 miljoen EUR beschikbaar kunnen worden gesteld ter ondersteuning van de uitvoering van de *wet-Minniti*.

· Aanvullende, door Italië te nemen maatregelen

o Het gebruiken van snelle procedures, waarbij de aanvraag wordt behandeld terwijl de aanvrager in een gesloten centrum verblijft, om te voorkomen dat migranten onderduiken en om de terugkeer van personen die een niet-ontvankelijk of kennelijk ongegrond verzoek indienen, te vergemakkelijken.

o Het frequenter gebruiken van niet-ontvankelijkheidsgronden in passende gevallen, met name om aanvragen niet-ontvankelijk te verklaren op basis van de concepten "eerste land van asiel" en "veilig derde land", en het frequenter gebruiken van versnelde procedures, met name wanneer een aanvrager afkomstig is uit een "veilig land van herkomst" of de autoriteiten heeft misleid. Het eventueel opstellen van een nationale lijst van "veilige landen van herkomst", waarbij voorrang wordt gegeven aan opnemings van de landen waaruit de meeste migranten die in Italië aankomen, afkomstig zijn. Om deze benadering een Europese dimensie te geven, zou het nuttig kunnen zijn veilige landen van herkomst te identificeren in conclusies van de Raad.

o Het gebruiken van beperkingen op het gebied van verblijfplaats/vrij verkeer, het vermijden van de afgifte van reisdocumenten aan asielzoekers, om secundaire bewegingen te voorkomen, behalve om ernstige humanitaire redenen in voorkomend geval.

· Er zou meer EASO-steun beschikbaar moeten worden gesteld voor de aanvullende acties, met name voor het gebruik van snelle procedures.

III. Naar een duurzaam crisisbeheer

Om de regelingen voor het aanpakken van crisissituaties een steviger basis te geven, is het absoluut noodzakelijk dat het Europees Parlement en de Raad dringend vooruitgang boeken met de onderhandelingen over het Dublinvoorstel. Een hervormd Dublinsysteem, als onderdeel van een integrale aanpak waarin ook maatregelen als die in deze nota een plaats hebben, biedt de oplossing als het erop aankomt solidariteit met Italië en andere onder druk staande lidstaten te tonen en tegelijkertijd duidelijkheid te verschaffen over de verantwoordelijkheden.

IP/17/1882

Contactpersoon voor de pers:

[Natasha BERTAUD](#) (+32 2 296 74 56)

[Tove ERNST](#) (+32 2 298 67 64)

[Markus LAMMERT](#) (+ 32 2 298 04 23)

Voor het publiek: [Europe Direct](#) per telefoon [00 800 67 89 10 11](#) of [e-mail](#)